

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVÁRHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVÁRHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjegyzők szintén egész évre 7 koronaért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS
FŐMUNKATÁRS: **FÜLEP SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora I. K. — M. kir. postakaraképéztári cseque-számla 10.489. sz.

A gyermekvédelemről.

II.

A gyermekvédelem testi és erkölcsi nevelés által érheti el magasztos célját. A milyen harmonikus kiegészítése egymásnak az ép test az ép lélek, oly visszataszító látvány az ép test miveletlen, durva lélekkel. A lélek mindig széppé teheti a kevésbbé szép testet, de a szép test sohasem a lelket.

Nevelés által ép lélek, nemes lélek
plántálódik a gyermekbe és ifjuba egyaránt.
A lélek nevelésének pedig hathatós eszköze
az erkölcsi érzés felköltése s ez érzés mun-
kájának folytonossága: isteni félelem, a
nagyobbak tisztelete, a szeretet gyakorlása,
engedelmesség, előzékenység s általán a jóra,
a hasznos munkára való készség.

Az egyházak emberei folytonosan arra törekednek, hogy a serdülő nemzedék minél vallásosabb s így erkölcsösebb legyen. Nem fáradnak a jónak intésében, mint a szerető anyja, s mégis azt látjuk, hogy a vallásos buzgóság lanyhul, gyérül s hova-tovább nagyobb azoknak a száma, akik csak szájjal tisztelik az Istent. Miért van ez így? Mert az örülők talán nem vigyaznak elegendőre. Vagy nem volnának elegendően? Vagy a szív nem az a föld ma az igének befogadására, mint régen?

Van ige-hirdető, van szomjuhozó szív
ma is, de nincs egyetértés: ugyanazon tö-
rekvés a magvetők között. — Édes székely
vérem! Ugy látom, hogy gyermeked lelké-
nek a művelését szereted a papra és tanítóra
bizni csupán, ugyannyira, hogy számba sem

kezdetted venni gyermeked lelki javait, pedig te volnál az egyik magvető!

De hogy is tehetnél eleget az apai és anyai szeretet-parancsolla kötelességeidnek, gyermeked erkölcsi érzését, lelki világát letölleg, mikor minden gyűlésnek, vásárnak, földosztásnak, ruhaszabásnak, kontraktus-írásnak, buza járásnak, juh-nyírásnak, arató, kaszáló, házfedő kalákának, látogatásoknak stb. vásárnap és más ünnepnapok délelőttjein kell megtörténnie? — S még ráadásul a vásárnapok nyárban is oly rövidek kezdtek lenni, hogy ha néha-néha az esős idő bele szól a vásárnapi jövés-menésbe, akkor sem lehet 10 órára elérkezni az öltözködéssel, mert a férfiak nyakolajjal (pálinka) beretválkoznak, az asszonyok pedig varrótüvel öltözködnek.

A gyermekeknek pedig, ha tisztát kaptak, nem illik otthon tartózkodni vasárnapon, s elővenni az imádságos könyvet vagy énekes könyvet, mert kiesik belőle a nagyanyó fodormentája. E helyett azonban megjárhatják magukat hegyen, völgyön, erdön, bokron és találkozik ott az népe — este.

Te is tartozol gyermekeddel szemben a magvetéssel székely vérem! Gyermeked nem csak az Isten képmása, de egyszermind második éned! Hogy tudod számba venni lépéseit, ha nem ügyelsz azokra? Hogy vethetsz jó magot szívébe, ha nem vezeted őt — jó példát mutatván?

Hogyan kívánsz jó eredményt azok munkájától, a kik hivatta vannak gyermeked lelkét mivelní, ha az ebbeli munkának a read eső háromnegyed részét nem teljesited?

A magára hagyott gyermeki lélek olyan mint a lebegő toll, a legkisebb szellő is szárnyára veszi s hamar elsodorja — nem ritkán az erkölcstelenség mocsarába.

A szülők nem törődőmsége teszi a gyermekeket rendetlenné dolgaiban, engedetlenné vezetői iránt, fásulttá az istenes dolgok iránt, s nem ritkán hálátlanná legnagyobb jóltevői iránt.

Hány szülőnek jut eszébe, hogy a káromkodás, a helytelen beszéd kis gyermeke előtt sokszoros bűn, mert két lelket ront meg egyszerre annak mérge, az erkölcsi halálnak mérgével.

Ember-barátom! Meggondolatlan lelked
most örvend a kis gyermek ügyetlenségén,
majd hosszúra nyúlt képpel állsz előtte,
mikor azokkal vénségednek kedveskedik.
Méltó haragodban akkor mindenkit hibáz-
tatsz, csak magadat nem.

Szép szót óhajtasz hallani gyermeked ajkairól? Beszélj mindig szép szavakkal előtte. Látni akarod Isten és emberek előtti kedvességét? Tanítsd imádkozni. Érdeklődj kis dolgai iránt, melyekkel az óvodában vagy az iskolában munkálkodik gyenge lelke. — Vezesd templomba. — Ha ezekkel gyakran előtte jársz gyermekednek, ne féltsd a gonosztól. Nem hal ki a nemes érzés a szívéből, el nem tántorodik, mert szívének, elméjének mindene: szülője jó példaadása.

Szeretetet vársz gyermekedtől? Neveld szeretettel. Az engedelmesség gyakorlását várod tőle? Neveld őt az Isten és emberek törvényeinek tiszteletében. Munka- és szolgálatkészséget vársz tőle? Nézd a munkát

A „SZÉKELY-UDVARMELY“ TÁRGÁJA.

Választás.

— A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája. —

Olyan idők járnak, melyben az alkotmányos élet az országhazból maholnap kiterelődik a provinciára s a nagyságos képviselő urak, akik nagy elfoglaltságuk miatt azt szokták az inastól kiüzengetni a hozzájuk holmi ügyes-bajos dologban, igazságkeresésben bekopogtató harisnyás polgárságnak — nincsenek otthon: megint eljönnek, ölének s mosolygó arccal szorongatják kérésünket s izzadva lesik arcunk változásait. Én azonban tekintetét, ajakunk szólását, vajjon mi adja belőle, jót-e, avagy rosszat, azaz rá nézve tartaszavazatunkat, vagy pedig más szavazatunkat, alakinek nem. Hm! Nem is csekély dolog, hogy oda a fényes Duna-parti palotába, ahol az országgyűlést hányják-vetik, bejussunk, ahol az országgyűlés össze-vissza; tehetetlen, értetlen embereket veringtat, nem tudó bársonybutorokat megdölni és visszaütni. Ezek a kényes — különösen a keszűletükre kényes — nagy urak és bölcsek honatyáink s könnyűvélekedők — mintha tréfálnának — kiabálják egymásnak: hazaáruló, gazember s többféle felelőtlen címet, amire igen büszke lehetett volna vajdanán a futóhomok bujdosó szegénylegénye. Azt, hogy mi, akik csak tisztelt választópolgárok vagyunk, nem pedig tudós, higgadt, testben és lélekben kiprobált hazafiak és törvényhozó férfiak — ilyen megtiszteltetésre úgy vágnók fejbe

még az édes testvérünket is, hogy egész életére abból boldogulna! De hát a nagyuraknak más a szokása, más a törvénye, mint nekünk szegény embereknek s közöttük, legfőképp ha a nemzet gyűlésében vannak, csak ártatlan kedélyeskedés az ilyenfajta szó, mintha mi azt mondanók egymásnak: koma, cseréljünk pipát!

Nemsokára eljön az az idő, mikor nekünk is szabad lesz egyik-másik felebarátunk véleményére elmondani a magunkét — máskor a járásbíró megbüntet érte — s nyitva lesznek a vendéglők s erőnek erejével betessékelik az embert valamelyikbe, a színes tollas, kokárdás polgártársak, ha kinézik belőlünk, hogy a mi nevünk is be van írva valamelyik választó-jegyzékbe. Aztán szavazunk, az érdekelt urak pedig elborult arccal és szorongó lélekkel járnak ezalatt alá-fel; majd kihirdetik az eredményt s akinek kedvezett a szerencse büszkén kiegyenesedik mellét előre vágja s a szegény székely polgártárs fölött, kinek képét viselendi ezután, futóan néz el: — öt esztendeig nincs többé szükség rá. A másik, kit a balsors ért, lesütött fejjel, megnyult arccal, dühös szívvel, futva távozik, talán vissza sem néz, — mintha nagyon szégyelné a vereségét.

Előjátéka volt ennek a leendő, nagy alkotmányos csatának a megyebizottsági tagválasztás, amely kisebb arányokban ugyan, de tökéletesen pontos képet nyújtott, mint a képviselőválasztás. E t e d e n december 3-án esett meg. Két jelölt volt: G a g y h y Lajos földbirtokos és B a k ó

előre látható volt: a G a g y h y Lajos megválasztása előre biztosnak látszott. Már csak azért is, mert a község vezető és legelőkelőbb férfiai, mint Máté Géza, Kelemen László, Gagyhy László, Simon Péter stb. kérték fel a jelöltség elvállalására; de emellett nagy népszerűsége is győzelme valószínűsége mellett szólott. Mindazonáltal megindultak a korteskedések, egymás kapacitálása; inkább azonban az ellenfél részéről, amely valami gyalázatos kortesverset bocsátott közforgalomba. Valami aljas fráter írhatta, aki bizony inkább ártott, mint használt mosdatlan és cudar beszédével B a k ó kilátásainak. A G a g y h y-pártiak is kortesverssel válaszoltak erre a szennyes fekére, de hangban és tartalomban a tisztesség és jó ízlés szemelött tartásával. A népköltészet egy újabb hajtása:

Etéd község olyan község,
Képviselőre van szükség :
Megválasztjuk Nagy Lajost
Szivünk, lelkünk ohajtja most.

Ő igazgat fontos dolgot,
Étéden más ki tegye azt?
Sok irigye, támadója,
Segitse az Isten jóra!

Község, megye és egyesek :
Ezekén csak ő segítget.
A jutalmat soh'sem várja,
Isten adjon áldást rája.

Sok fáradság és áldozat . . .
Gagyhy Lajos teszi meg azt.
Teszi az ő népeiért,
Mint a tyúk a csirkéiért.

gyermeked előtt a legnagyobb tisztességnél is vezessen a mások iránti szolgálatkészségben lelki szelidség, emberbaráti tisztelet, nem pedig a testi és lelki görnyedés és a hizelgés.

A lelki neveléshez — mint a gyermekvédelem legfőbb eszköze — szükséges: 1-ször, Jó példaadás. 2-ször, Jó példaadás és 3-szor is: Jó példaadás!

Gyórfy István.

Luxus és életszükséglet.

III.

A víz nemcsak mint ivóvíz képez életszükségletet, hanem mint a magán és köztisztvisztaság eszköze is.

A város lakossága élénken érzi a fürdő teljes hiányát. A sósfürdők nem jöhetnek számba, ha tisztaságról beszélünk, mert azok gyógyfürdők — volnának, ha ugyan valaki be tudná bizonyítani, hogy a sós vízben való fürdés jó (!) valamire. Azonban ne tamáskodjunk, hanem higyük hívő lélekkel, hogy a sóoldatban való fürdés, holmi nyavalyák elűzésére alkalmas cselekedet. Hagyjuk meg tehát a sósfürdőket, melyek különben nincsenek a városban s megközelítésük téli időben költséges és nem kellemes — gyógyító fürdőknek, magunk pedig létesítsünk igazi tisztasági fürdőt, azaz gőzfürdőt, mert az már mégis csak furcsa dolog, hogy ha az udvarhelyvármegyei ember meg akar fürödni, Nagyküküllővármegyébe kell, hogy utazzék. Ilyesmi Magyarországon csak az udvarhelymegyei emberrel történhetik meg.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a fürdőhiányon a legközelebbi jövőben már segítve lesz. Magánvállalkozás terjeszti ki figyelmét a városra és már alapozza is Udvarhely város gőzfürdőjét. Helyes és jó dolog, ha ugyan feltétlenül meglesz. Azonban a magánvállalkozás, az ilyen közdologban nem mindig a legjobb, a leghelyesebb megoldása a dolognak. A magánvállalkozás jó, sőt a legjobbat ér minden olyan dologban, amelyben a verseny van, hivatalos nagyközönség érdeket biztosító egyensúly fenntartására; a verseny nélkül való dolgokban azonban a nagyközönség ki van szolgáltatva a magán-ember kénye-kedvének úgy az árakat, mint a kiszolgáltatást illetően.

Mi azért jobban szeretnénk volna, ha a város vagy legalább is a nagyközönséggel az érdekszálakkal jobban összekötött részvénytársaság oldja meg a fürdő kérdését.

Hanem hát várjunk s ne rekrimináljunk előre. Nyugodjunk meg abban a tudatban, hogy nemsokára lesz immár gőzfürdők s megfürödhünk a vármegyében.

De abba sehogyan ne nyugodjunk bele, hogy fürdők víze a többi szennyvizek városszerte kigyózó ereit, patakjait szaporítsa, hanem legyünk rajta, hogy a civilizáció kellemetlen járulékát ké-

Ismerje be minden ember,
Hol tenni kell, Gagyhy ott mer.
Minden lépése áldásos:
Éljen, éljen Gagyhy Lajos!

A választás reggelén báró Orbán János árvaszéki ülnök elnöke alatt megkezdődött a szavazás. Bizalmi férfiakul Gagyhy László, Gedő Lajos, Gagyhy József és Faluvégi József jelöltettek ki. Minden a legszebb rendben történt, ami a választási elnök tapintatos eljárását dicséri. Délután 2 órán tul nem volt már szavazó. Négy óraker befejeződött a választás. Összesen 137 szavazatot adtak be, melyből 90 Gagyhy Lajosra, 47 Bakó Dánielre esett. Ennek alapján az elnök kihirdette, hogy Gagyhy Lajos hat évi tartamra Etéd község megyei képviselőjévé újból megválasztatott. Falrengető éljenzés hangzott fel s egy küldöttség ment Gagyhy Lajosért, hogy pártívei között való megjelenésre felkérje. Választói között megjelenve, Simon Péter üdvözölte, mely után meghatottan mondott köszönetet a beléhelyezett bizalomért s biztosította a községet, hogy ezután is, mint eddig, minden erejéből fogja szolgálni úgy egyesek érdekeit, mint a közügyet.

Este barátságos áldomásra gyűltek össze, melyen egymást érték a felkészöntők.

Azt hisszük: jobb kezébe nem lehetett volna tenni a törvényhatósági bizottsági tagság mandátumát.

pező szennyvizek ne a föld felett, hanem a föld alatt hagyják el a város területét.

A csatornázás kérdését napirendre hozni s megoldásra juttatni szintén elsőrendű köztisztasági és közegészségügyi feladat, mely elől, ha a város nevezetesen érdemesek akarunk maradni, ki nem térhetünk. Akik tehát a város érdekeit a szívükön hordják s abban a helyzetben vannak, hogy a kezdeményezés fonalát a siker reményével vehetik a kezükbe, ne habozzanak, hanem lépjenek a cselekvés terére. Tegyük meg a kezdeményező lépéseket, érleljék a kérdést, egyengessék a megoldás útjait addig is, amíg a város anyagi helyzete akként alakul, hogy cselekedni lehet. A kellő időben történő előkészítés az eszközök előteremtésére is gyorsító hatás sal van.

Addig is, amíg a csatornázás kérdésének a megoldásával a köztisztaság kérdése megoldást nyer, a város illetékes hatósága tegye meg a tőle telhetőt a legkiáltóbb közegészségellenes dolgok megszüntetésére. Ezek a halasztást nem tűrő teendők főleg a következők.

A Küküllő vize, mely télen ivóvíz, nyáron hideg fürdő, megóvandó az inficiálástól. Ne töltsék a tanács, ne töltsék a rendőrkapitány, hogy emésztő gödrök torkoljanak a folyóba. Ne töltsék, hogy szeméttel, mindenféle moscsokkal, trágyalével fertőztetessék meg azok a nyílt árkok (patakok), amelyek a város területén a folyóba szakadnak.

Intézkedés szükséges arra, hogy a trágya bizonyos határidőn belül az udvarokról kiszállítassék. Azt semmiesetre sem szabad eltérni, hogy egyesek a lejtős utcákban kazlakot rakjanak a trágyából, melynek leve, mint csermely folydogál végig az utcán.

Az emésztő gödrök gyakori tisztítása megkövetelendő. Nem szabad eltérni, hogy a kellő időben nem tisztított gödrök tartalmából az udvarokon csermelyek képződjenek, megfertőztessék a lakóház és közvelen környékének levegőjét.

Meg lehet tovább követelni azt is, hogy a városbeli alsóbbrendű néposztály, különösen pedig a vidéki városok meg ne töltsék a város utcáit és tereit — klozeteknek. E követelés érvényesítése nagy nehézségekkel jár, az kétségtelen; de hogy nem lehetetlen dolog, számos példa mutatja.

Egyszerű rendelkezéssel ezt a köztisztasági, közegészségi, részben közérkölciségi hibát megszüntetni nem lehet. Nem elég azt mondani, hogy valami tilos, amit a természet nem rendelt tilalmas dolognak, hanem meg kell állapítani, mily módon nem tilos. És lehetségessé kell tenni, hogy azok a naturaliak a közegészség, köztisztaság és közérkölciség sérelme nélkül végezethessenek.

Gondoskodni kell megfelelő köz-helyekről és azoknak alkalmas kezeléséről. Nem elég a közhelyeket felállítani, hanem kellően gondozni is kell azokat.

Ismertünk egy élénkebb forgalmu vidéki várost, mely ezt a kérdést akkép próbálta megoldani hogy a nagy piac kellő közepén felállította a köz-helyeket, a többi kidoboltatta a vásáros népnek. Aztán magára hagyta a telepet. A harmadik vásár után már olyan dögleletessé lett a telep egész környéke, hogy csendőrszuronyal sem lehetett a népet csak közelébe is teregni. Végre is — felgyújtották az egész telepet.

Egy pár évig ismét a régi szokás volt érvényben, amikor „az egészségügyi rendszert” fő városi példa után arra az okos gondolatra jött, hogy a város több pontján létesített illemhelyeket, azokba a tisztaságra felügyelő gondozókat állított, az illemhelyeket felkeresőket 1 krajcár fizetésére kötelezte. A következmény az lett, hogy egy pár hónap alatt megtisztult a város az excrementumoktól.

Ez a mód volna követendő itt is.

Eleinte egy kicsit zugolódtnak a vidéki nép az „új adó” ellen, de csakhamar megszokná s otthonában is követné a rendet.

Vándor.

— **Képviselő jelölés.** A homoródoklándi választókerületben tegnap igen népes közgyűlést tartott a szabadelvű-párt. Ez alkalommal is Heltai Ferenc dr-t jelölték a kerület képviselőjének. Heltai dr tegnap este városunkba érkezett.

Különfélék.

— **Almanach 1905. évre.** A „Székely-Udvarhely” karácsoni ajándékát mai számunkhoz csatolva kapják meg összes előfizetőink. Nagy megnyugvásunkra szolgál, ha ezzel a legparányibb örömet is szerezhetnénk nagyrabecsült olvasóinknak. Husvétkor küldjük szét a már eddig beküldött és folyton érkező igen becses anyagból szerkesztendő jubiláris Emlék-Albumot, mely a „Székely-Udvarhely” tízéves fordulóját valóban hivatva lesz megörökíteni. Ezt a diszes és gazdag tartalmu Albumot úgy eddigi, mint a január elsejével belépő előfizetőinknek is teljesen díjtalanul fogjuk megküldeni. Miután a most szétküldött Almanach-ból példányokkal még rendelkezünk, a most előfizetők szintén díjtalanul megkapják mindaddig, amíg szét nem osztottuk. Az Almanach tartalma: 1. Karácson (költemény) 2. Az 1905-re szóló teljes naptár. 3. Legenda az elmaradt esküvőről. Sas Edétől. 4. Még maradok (Költemény) Ábrányi Emiltől. 5. A börtön. Molnár Ferencről. 6. Porcellán-mese. (Költemény) Kemény Simontól. 7. Dorottya néni meséi. Nádas Sándortól. 8. Éjféli. Szilágyi Ferenc költeménye. 9. A homunkulus. Pallos Árpádtól. 10. A telepatoszkop (Az év története) Leventétől. 11. Mese a boldságról. Teleki Sándor költeménye. 12. Halottjárás a tarpai pusztán. Székely Jenőtől.

— **A képviselőház** üléseit tegnap 1905. évi január 3-ikáig elnapolták. A költségvetés nincs megszavazva, tehát vasárnapról kezdve ismét ex-lex állapotba kerül az ország.

— **Adomány a vakoknak.** A vakok országos segély-egyesülete számára a helybeli állami anyakönyvi hivatalnál az egyes esküvők és születési bejelentések alkalmával történt adakozásokból 43 K 40 fillér gyűlt be. Ez összeget a hivatal illetékes helyére juttatta.

— **Vagyonosodás és táplálkozás.** Engel Albert würzburgi tanár a következő módon állapítja meg a városok lakosságának jövedelme és táplálkozása közötti összefüggést: A hus, cukor és tejfogyasztás bizonyos határig a jövedelemmel emelkedik, a zsirfogyasztás nagyjában állandó, ritkán lépi túl a felső határt és nem is szokott bizonyos alsó kataránál kisebb lenni, magasabb jövedelem esetén a vaj emelkedik túlsúlyra, lisztcműek fogyasztása alacsonyabb jövedelem esetén evvel emelkedik, ezután állandó marad, míg magasabb jövedelem esetén csökken. A burgonya fogyasztás a legalacsonyabb jövedelmi fokról fölfelé bizonyos határig súlyed, azután meglehetősen állandó marad. Amennyire megállapítható a friss zöldség fogyasztása emelkedik és más legumina-tartalmu tápszer a jövedelemmel csökken. A kávéfogyasztás megfelelően növekedik. Alkoholról és más élvezeti cikkekről általános érvényes szabály meg nem állapítható.

— **Megebál Segesváron.** Nagyküküllővármegye tisztviselőikara a vármegyei közkörház javára 1905. évi január hó 7-én Segesváron a vármegyei ház dísztermében táncestélyt rendez, melyre az érdeklődők ezuton hivatnak meg. — Belépő díj: személyjegy 4 korona, karzatjegy 2 korona. — Felülfizetések, a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este fel kilenc órakor.

— **Visszahelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az etédi állami elemi iskolánál az igazgatói teendők ellátásával ismét Bakó Dániel városi tanárt bizta meg. A székesudvarhelyi községi elemi iskolához pedig a jelenlegi igazgatónak vármegyénk kir. tanfelügyelő Györkes Mihály eddigi helyettesét nevezte ki.

— **Álarcos-bált** rendez a Budapest-szálló üzemeltetői kör 1905. február 11-én a bálteremben. — A rendezés bizottság már megakult.

— **Gyermekek eségek.** A folyó évben Székelyudvarhely városban kanyaró 14, vörheny 30, kólest 1, csamárhurul 33 (elhalt 2), hólyagos (elhalt 1), ronszó 6 (elhalt 2), hasi (elhalt 4) esetben fordult elő.

— **A tél** egész erővel beköszöntött nálunk. A karácsoni ünnepeken jókora hó esett és tegnap egyszerűen erős hideg állott be; egész nap 19—21° Celsius hideget mutatott a hőmérő.

— **Az eperjesi jogakadémián** a 2-ik felévi beiratások — mint az akadémia dékáni hivatala

lapunkat értesíti — 1905. január 8-tól 10-éig eszközöltetnek, az előadások pedig 23-án veszik kezdetüket.

— **Szálasi Márton halála.** Szálasi Márton korondi kereskedő és birtokos a minap városunkba jött apróbb dolgai elintézése végett. Szombaton délelőtt a Korona vendéglőben hirtelen elhalt. Hulláját a rendőrkapitányságtól nyert hatósági engedély alapján hazaszállították. — Azonban anyakönyvelés nélkül a korondi pap az eltemetést nem teljesítette. Nagy volt a riadalom, mert ehhez első sorban is halotti bizonyítvány kellett; azt pedig Dr Kassay Albert városi tiszti orvos állíthatott volna ki. De miután a tiszti orvos a halottat nem látta, mint lelkiismeretes tisztviselő — bizonyítványt sem volt hajlandó adni. Már most mit csináljanak? . . . Eszükbe jutott, hogy Dr Imreh Domokos kórházi főorvos gyógykezelt az elhunytat és halála után is látta. Elmentek tehát hozzá, s miután Dr Kassay a helyettesítésbe beleegyezett, a főorvos bizonyítványa alapján aztán elkönyvelték Szálasi halálát a helybeli anyakönyvi hivatalnál és így temethették el a boldogultat Korondon.

— **Meddig aludjunk?** Az orvosi tudomány szerint az emberi test alvási ideje legelsősorban az életkortól függ. — Két éves koráig az emberi szervezetnek 12 órai alvás szükséges, azontul 6 éves koráig 10 óra elegendő. Mig a test fejlődésben van, azaz 21 éves korig 8 órai alvás kell, mig a felnőtt emberek alvási ideje átlag 7 órára tehető. Igaz, hogy a régiek szerint »sex horas dormise sat est...» azaz 6 órai alvás teljesen elegendő; de meg kell gondolnunk, hogy akkoriban nem is volt annyi pihenésre szüksége az idegeknek, mint ma, a mikor a modern élet zaja hamarosan elzsibbasztja, megőrli azokat.

— **Üzleti napok.** A székelyudvarhelyi ipari és gazdasági Hitelszövetkezet 1905. január hó 1-étől mindennemű befizetések és bejelentések idejéül hetenkint kedden d. e. 10-től 12-ig d. u. 3-tól 4 óráig, a kifizetések céljából szerdán d. e. 11—12 óráig, az igazgatósági ülések megtartására pedig kedden d. u. 5—6 óráig terjedő időt állapította meg. — Az 1905. évi összes lejáratok keddi napokra esnek. Miről tájékozás végett, a szövetkezet tagjait ez uton értesíti az Igazgatóság.

— **Az oltványtelepek és az idei szárazság.** Az elmúlt nyár abnormis szárazsága következtében az ország legtöbb oltványtelepei nagy mértékben szenvedtek, miért is az idei szőlőoltványok legnagyobb része gyengén fejlődtek s így szőlőkertek telepítésére alkalmatlanok. Annál fontosabb a szőlőbirtokosok részére egy oly oltványtelepet ismerni, amely a beiskolázott oltványok öntözésére négy nagy vízművet állított föl, mely vízművek a száraz időszakban 24 órán belül (éjjel és nappal) három millió liter vizet szállítottak, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Ez a küllőmenti első szőlőoltványtelep Medgyesen (tulajdonosa Caspari Frigyes.) A »Borászati lapok« Magyarország ezen ismert szaklapjának 47. száma egy »Oltványtelepek 1904.« című cikkben fölötte elismerőleg foglalkozik az említett teleppel és több fényképfölvételt mutat be, mely fényképek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek illusztrált árjegyzéke előttünk fekszik és amely ezen árjegyzékét kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánlhatjuk.

— **Blaháné naplója.** A »Magyar Hirlap«-nak itka szenzációja volt karácson első napján Ek kezdte meg a közlését Blaháné naplójának! A napló a legérdekesebb fejtegetések gyűjteménye, a mi nagy művésznők eseményekben és szenzációkban gazdag művészi életéből. A »Magyar Hirlap«-ot érte a szerencse, hogy ezt a pompás naplót megismertethesse a közönséggel, oly annyi nagy és nemes élvezetet köszönhetett Blahának évtizedeken át. Blaháné naplóját a »Magyar Hirlap« ujév után is folytatólagosan közli. Ugyancsak karácsonkor kezdte meg a »Magyar Hirlap« Lagerlöf Zelma izgalmas és párat-

Schmidthauer-féle

18

rmely évszakban a Karlsbadi és Marien
azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj é
tásosságában egyéb keserű vagy hashajtó á
id el. — Utasítás mellékelve. — Kapható
szétküldés a forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig
Fernengel Gyula bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Réz- és ruggyanta-bélyegzők egyesek hivatalok

testületek számára, valamint „Gumosit” jelző készülékek üveg, porcellán-, vas-, bádóg-, kő-, fa, vászon, zsák, vitorla-, vászon, jute, posztó és állatok jelzésére, égető vasak, érc értékjegyek ajtó-táblák; bronz ajtó

tábla vésett névvel, horganyból fekete alappal öntött természetes fényezett betűkkel, ajtó- és kulcsszámok, monogramok pecsétnyomónak és ruhajelzéshez, valamint himzéshez, „Diadal” legolesőbb és legjobb ruggyanta kézi nyomda kaphatók és megrendelhetők **Betegh Pál** könyv-, papír-, író- és rajzszerkereskedésében **Székelyudvarhelyt**, (Kossuth-utca.)

si zenemű-darabok

önyv- és zeneműkereskedésében:

2.	Schumann R.:	op. 12. 3. sz. Miért?	
		és op. 15. 7. sz. Álmodozás	50 f
1.	„	(„ 85. 1. sz. Születésnap ind	50 f
		(és op. 124. 6. sz. Bölcsődal	
2.	„	124. 16. sz. Altató dal	50 f
3.	„	82. 7. sz. A madár mint jós	50 f
	Tschaikovsky P.:	op. 2. 3. sz. Dal szö-	50 f
		veg nélkül	50
3.	„	10. 2. sz. Humoresque	50
2.	„	37. 4. sz. Hóvirág	50
1.	Weber:	Románc és Allegretto	50
4.	„	op. 65. Felhívás keringőre	150

A darabok előtt álló számok azok nehézségi fokozatát jelentik. 1. szám egész könnyű, 2. szám könnyű, 3. szám közepnehéz, 4. szám nehéz.

Grammophonok és Phonographok

teljes felszereléssel vagy anélkül
 csakis elsőrendű gyártmány

legelőnyösebben kapható

Betegh Pál könyv- és zeneműkereskedésében

Székelyudvarhely, Kossuth-utca.

ITÓDA

szám. 0 0 0 0
 pontos kiszámlálás!

Alapított: 1865.

telek.

esek.

házi

atók.

O
O
O
W
W
W
F
O
I